

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 3. oktoober 2022
(OR. en)

12990/22

SOC 531
EMPL 364
ECOFIN 939
EDUC 331

I/A-PUNKTI MÄRKUS

Saatja:	Tööhõivekomitee
Saaja:	Alaliste esindajate komitee (COREPER I)/nõukogu
Teema:	Tööhõivekomitee põhisõnumid, mis põhinevad iga-aastaselt tulemusaruandel ja tööhõive olukorra jälgimise vahendil – Kinnitamine

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele tööhõivekomitee põhisõnumid, mis põhinevad iga-aastaselt tulemusaruandel ja tööhõive olukorra jälgimise vahendil, eesmärgiga kinnitada need nõukogu 17. oktoobri 2022. aasta istungil.

Iga-aastase tulemusaruande täielik tekst on toodud dokumendis 12990/22 + ADD 1.

Tööhõive olukorra jälgimise vahendit käsitletakse dokumendis 12990/22 + ADD 2.

Peamised tööhõivealased väljakutsed: tööhõivekomitee põhisõnumid, mis põhinevad 2022. aasta tulemusaruandel ja tööhõive olukorra jälgimise vahendil

1. Tööhõivekomitee koostas ELi toimimise lepingu artiklis 150 talle antud ülesannetest lähtudes nõukogu jaoks oma iga-aastase ülevaate tööhõiveolukorrast ELis. Ülevaate aluseks on 2022. aasta tööhõive olukorra jälgimise vahend,¹ mis töötati välja, et jälgida eesmärkide saavutamisel tehtavaid edusamme ning määrata kindlaks peamised tööhõivealased väljakutsed ja head tööturutulemused ELis ja igas liikmesriigis.
2. 2022. aasta tööhõive olukorra jälgimise vahend sisaldab esimest korda ELi 2030. aasta peamisi tööhõive ja täiskasvanuhariduse valdkonna eesmärke, mille Euroopa Komisjon esitas Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskavas ning mida ELi juhid pidasid tervitatavaks 2021. aasta mais Portos toimunud sotsiaaltippkohtumisel ja Euroopa Ülemkogu 2021. aasta juuni kohtumisel, ning nendega seotud riiklike eesmärke, mille liikmesriigid on seadnud pärast arutelusid komisjoni talitustega ning mis esitati tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste (EPSCO) nõukogu 2022. aasta juuni istungil. EPSCO nõukogu poolt 2021. aasta juunis heaks kiidetud 2030. aastaks seatud eesmärkide ja sotsiaalvaldkonna tulemustabeli põhinäitajate lisamise tõttu pidi 2022. aasta tööhõive olukorra jälgimise vahendisse tegema mitu kohandust².
3. Tööhõivekomitee ja näitajatega tegelev tööhõivekomitee töörühm jätkavad oma seirevahendite kaalumist kooskõlas EPSCO nõukogu 2022. aasta märtsi üleskutsega³ tööhõivekomiteele ja sotsiaalkaitsekomiteele jätkata tööd seire- ja võrdlusraamistike väljatöötamisel ning olemasolevate seirevahendite edasisel ühtlustamisel.

¹ Nimetatud vahend põhineb ühise hindamisraamistiku järeldustel. Ühine hindamisraamistik on näitajatel põhinev ning tööhõivekomitee, sotsiaalkaitsekomitee ja komisjoni ühistööna valminud hindamissüsteem, mis hõlmab tööhõivesuunistes osutatud üldisi ja konkreetseid poliitikavaldkondi ning mille eesmärk on tuvastada nendes valdkondades ülevaatlikult peamised väljakutsed ja head tööturutulemused ning toetada liikmesriike prioriteetide seadmisel.

² Lisaks sellele, et peamiste ja riiklike eesmärkide osas mindi 2020. aastast üle 2030. aastale, on käesoleva aasta tööhõive olukorra jälgimise vahendis tehtud peamine muudatus 15–29aastaste mittetöötavate ja mitteõppivate noorte (NEET-noorte) osakaalu lisamine kooskõlas sotsiaalvaldkonna tulemustabeli põhinäitajate ja tugevdatud noortegarantiiga.

³ Vt nõukogu dok 6933/22.

4. 2022. aasta tööhõive olukorra jälgimise vahendi peamised järeldused on kokku võetud 2022. aasta tulemusaruandes. Need täiendavad järeldusi, mis tulenevad nõukogu riigipõhiste soovitude ja muude nõukogu soovitude rakendamise mitmepoolsest järelevalvest tööhõivekomitee poolt Euroopa poolaasta raames.
5. 2020. aastal mõjutas tööturget olulisel määral COVID-19 pandeemia ja selle ohjamiseks olid vajalikud meetmed, seda eriti mõnes liikmesriigis. Liikmesriikide ja ELi tasandi kiired ja otsustavad poliitikameetmed leevendasid siiski COVID-19 kriisi mõju tööturule. 2022. aasta tööhõive olukorra jälgimise vahendi tulemused näitavad, et majanduse taastumine COVID-19 kriisist oli 2021. aastal tööturul tugevalt tuntav. Nii töötajate arv ELis kui ka töötundide koguarv kasvasid aasta jooksul märkimisväärselt.
6. 2021. aastal taastus ELi 20–64aastaste tööhõive määra kasvutrend ja jõudis COVIDi-eelsele tasemele 73,1 %ni (2020. aastal 71,7 % ja 2019. aastal 72,7 %). Peaaegu kõigis liikmesriikides oli tööhõive määr (20–64aastased) 2021. aastal võrreldes 2020. aastaga paranenud. Lisaks jõudis 2021. aastal tööhõive määr (20–64aastased) ELi 27 liikmesriigist 16 liikmesriigis 2019. aastal registreeritud pandeemiaeelsele tasemele või ületas seda.
7. Pärast 0,9 protsendipunktilist (aastases võrdluses) langust 2020. aastal, mil tööjõus osalemise määr ELi 27 liikmesriigis 15–64aastaste vanuserühmas vähenes, suurenes see 2021. aastal 73,6 %-ni, võrreldes 72,3 %-ga 2020. aastal, peamiselt tingituna naiste ja 55–64aastaste tööturul osalemisest. Sellest hoolimata oli naiste (15–64aastased) tööjõus osalemise määr samas vanuserühmas meeste omast peaaegu 10 protsendipunkti madalam.
8. Töötuse määr (15–74aastased) vähenes ELis 2021. aastal 0,2 protsendipunkti, jõudes 7 %-ni. Lisaks langes ELi 15–24aastaste töötuse määr 2021. aastal 1 protsendipunkti võrra 16,6 %-ni (kuid on siiski 1 protsendipunkti võrra kõrgem kui 2019. aastal). COVID-19 kriis on mõjutanud noori suhteliselt rohkem, muu hulgas seetõttu, et nad on ajutistel töökohtadel, mida kriis eriti mõjutas, ülesindatud. Mittetöötavate ja mitteõppivate 15–29aastaste (NEET-noored) osakaal vähenes ELis 2021. aastal 0,9 protsendipunkti võrra, jõudes 2020. aasta 14 %-lt ja 2019. aasta 12,9 %-lt 13,1 %-ni.

9. Juulis avaldatud komisjoni 2022. aasta suvise majanduse vaheprognoosi kohaselt kasvab reaalne SKP ELis 2022. aastal 2,7 % ja 2023. aastal 1,5 %. Kasv on väiksem, kui mais avaldatud 2022. aasta kevadprognoosis eeldati, ning riskid majandustegevusele ja inflatsioonile sõltuvad Ukraina sõja arengust ja eelkõige selle mõjust Euroopa gaasivarustusele. Kevadprognoosi kohaselt peaks tööhõive ELis sel aastal suurenema 1,2 % ja 2023. aastal 0,7 %, samal ajal kui töötuse määr peaks ELis veelgi vähenema – käesoleval aastal 6,7 %-ni ja 2023. aastal 6,5 %-ni. Tööhõive näitajad 2022. aasta esimeses kvartalis on väga positiivsed, kuid need ei kajasta (täielikult) Ukraina sõja mõju. Lisaks eeldatakse, et sõja eest ELi põgenevad inimesed sisenevad tööturule ainult järk-järgult ning käegakatsutav mõju muutub tuntavaks alles järgmisel aastal.
10. 4. märtsil 2021 avaldas Euroopa Komisjon teatise Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava kohta, milles kirjeldatakse konkreetseid meetmeid samba põhimõtete edasiseks rakendamiseks liikmesriikide ja ELi ühiste jõupingutuste kaudu kooskõlas nende vastavate pädevustega. Tegevuskavas esitati muu hulgas kolm ELi peamist eesmärki tööhõive, täiskasvanuhariduse ja vaesuse vähendamise valdkonnas, mis tuleb saavutada 2030. aasta lõpuks: vähemalt 78 % elanikkonnast vanuses 20–64 aastat peaks olema tööga hõivatud; igal aastal peaks vähemalt 60 % kõigist täiskasvanutest (vanuses 25–64) osalema õppes ja koolituses; vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste arvu tuleks vähendada vähemalt 15 miljoni võrra (2019. aastaga võrreldes).
11. Samuti kutsus Euroopa Komisjon liikmesriike üles määratlema oma riiklikud eesmärgid tööhõive, täiskasvanuhariduse ja vaesuse vähendamise valdkonnas, et kujundada välja oma poliitikastrateegiad ja aidata kaasa ühistele püüdlustele. Pärast eelnenud kuudel toimunud kahepoolseid arutelusid komisjoni talitustega ja kahte mitmepoolset arutelu tööhõivekomitee ja sotsiaalkaitsekomiteega olid 2022. aasta juuniks kõik liikmesriigid riiklikud eesmärgid kindlaks määranud ja komisjonile esitanud. Neid riiklikke eesmärke tutvustasid ja arutasid EPSCO ministrid 2022. aasta juuni istungil.

12. Liikmesriikide esitatud riiklikud tööhõivemäärad näitavad üldiselt väga head ambitsioonitaset. Enamik liikmesriike on seadnud oma 2030. aasta eesmärgid ELi peamise eesmärgiga (78 %) samale tasemele või sellest kõrgemale ning esitatud eesmärkide kohaselt on ELi 2030. aasta tööhõivealane peamine eesmärk saavutatav (riiklike eesmärkide kaalutud keskmine on 78,5 %). Keskmiselt seadsid madala esialgse tööhõivemääraga liikmesriigid nende lähtepositsiooni arvestades ambitsioonikamad eesmärgid, mis on oluline, et tagada ülespoole suunatud lähenemine järgmisel kümnendil. Tööhõive määr oli juba 2021. aastal ELi peamisest eesmärgist (78 %) kõrgem kaheksas liikmesriigis.
13. Enamikel liikmesriikidel on kõrge ambitsioonitase seoses oma riiklike eesmärkidega suurendada osalemist täiskasvanuhariduses, mis kajastab rohe- ja digipöördest tulenevaid probleeme ja võimalusi. Eelkõige on see nii paljude riikide puhul, kes alustavad madalamalt tasemelt, toetades nii ülespoole suunatud lähenemist liidus. Oluline on märkida, et viimased näitajad täiskasvanuhariduses osalemise kohta viimase 12 kuu jooksul on kättesaadavad 2016. aasta kohta spetsiaalse täiskasvanuhariduse uuringu väljavõtte põhjal. Pärast 2022. aastal üleminekut ELi tööjõu-uuringule kui uuele andmeallikale tehakse uued näitajad kättesaadavaks 2023. aastal. Seetõttu on mõned liikmesriigid valinud oma riiklike eesmärkide seadmisel ettevaatliku lähenemisviisi. Esitatud riiklike eesmärkide koondamine (rahvastiku osakaalu kasutamine) näitab suhteliselt väikest puudujääki, mis on ligikaudu 2,4 protsendipunkti võrreldes ELi tasandi 2030. aasta eesmärgiga (57,6 % vs. 60 %).

14. Liikmesriikide temaatiliste prioriteetide osas osutab 2022. aasta tööhõive olukorra jälgimise vahendi tulemus mitmele peamisele tööhõivealasele probleemile. Oskuste ja elukestva õppe valdkonnas on need peamiselt seotud oskuste mittevastavusega tööturu vajadustele ja vähese osalemisega koolituses. Haridus- ja koolitussüsteemide puhul on peamised probleemid haridustulemuste sõltuvus sotsiaal-majanduslikust taustast ja põhioskuste omandamise madal tase. Probleeme on tuvastatud tööturul osalemise valdkonnas, sealhulgas konkreetsete rühmade puhul. Mõnes riigis esineb probleeme seoses töötushüvitiste toimimisega ja/või maksu- ja hüvitissüsteemide mõjuga tööturul osalemisele (nt madala palga lõks, töötuslõks). Soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas on üheks peamiseks probleemiks soolise tööhõivelõhe püsimine, samas kui töö- ja eraelu tasakaalu valdkonnas on peamised küsimused hooldusteenuste pakkumine ja kasutuselevõtt ning lapsevanemaks olemise mõju tööturul osalemisele. Mõnes liikmesriigis valmistab endiselt muret ka tööturu killustatus, samas kui aktiivse tööturupoliitika ja avalike tööturuasutuste toimimise valdkonnas on tuvastatud täiendavaid probleeme.
15. Analüüsis tuuakse välja ka ELi ühised tähelepanu vajavad suundumused ja hiljutised positiivsed suundumused. Eelkõige juhitakse tööhõive olukorra jälgimise vahendis tähelepanu mitmele positiivsele arengule ajavahemikul 2020–2021: kogutööhõive suurenemine 18 liikmesriigis; 20–64aastaste tööhõivemäära suurenemine 21 liikmesriigis; kesk- või kõrgharidusega täiskasvanute osakaalu suurenemine 17 liikmesriigis; kolmanda taseme või samaväärse hariduse omandamise määra suurenemine 13 liikmesriigis; elukestvas õppes osalemise suurenemine (viimase nelja nädala jooksul hariduses ja koolituses osalenud 25–64aastaste täiskasvanute osakaal) 22 liikmesriigis. Mõnda neist aasta suundumustest kinnitab kolme aasta jooksul toimunud pikemaajaliste arengute analüüs.
16. Tööhõive olukorra jälgimise vahendis tuuakse aga välja ka mitu negatiivset suundumust ajavahemikul 2020–2021: isiklikest ja perekondlikest kohustustest tingitud tööturult kõrvalejäämise ja osalise tööajaga töötamise suurenemine 13 liikmesriigis; töötute suhtelise vaesuse määra suurenemine 11 liikmesriigis ja 15–24aastaste NEET-noorte osakaalu suurenemine 11 liikmesriigis.

17. Tööhõivekomitee tuletab meelde, et ta märkis oma horisontaalses arvamuses Euroopa poolaasta 2022. aasta tsükli kohta, mis esitati 2022. aasta juunis EPSCO nõukogule, et 2022. aasta kevadpaketi avaldamine, mille komisjon võttis vastu 23. mail, kujutab endast vägagi tervitatavat tagasipöördumist tervikliku Euroopa poolaasta juurde, mis hõlmab riigiaruandeid ja mittefiskaalseid riigipõhiseid soovitusi liikmesriikidele. Riigipõhiste soovitude arv EPSCO nõukogu pädevusse kuuluvates valdkondades, näiteks tööhõiveprobleemide teemal, on siiski tagasihoidlikum kui eelmistes Euroopa poolaasta tsüklites. Tööhõivekomitee tunnistab, et see kajastab taaste- ja vastupidavusrahastu raames koostatud taaste- ja vastupidavuskavade terviklikku olemust.
18. Tööhõive valdkonnas sisaldas kevadpakett seitset riigipõhist soovitusi hariduse ja oskuste kohta, mis on eriti olulised selleks, et vähendada oskuste nappust ja mittevastavust tööturu vajadusele ning tagada kaasav ja kestlik majanduskasv COVIDi järgses kontekstis, pidades seejuures silmas vajadust tagada rohe- ja digipöörde õiglus. Tähelepanu pöörati ka maksustamise õiglusele (viis riigipõhist soovitusi), mis võib toetada kaasavamat ja kestlikumat majanduskasvu mudelit ning vähendada töötamist pärssivaid tegureid, samuti pöörati tähelepanu tööturule integreerimisele ja seal osalemisele, sealhulgas soolise võrdõiguslikkuse suurendamise (kolm riigipõhist soovitusi) ja kõige haavatavamate rühmade integreerimise jätkamise kaudu (kolm riigipõhist soovitusi), sealhulgas tööturu killustatuse käsitlemisele (kaks riigipõhist soovitusi). Samuti esitati kaks riigipõhist soovitusi tõhusa sotsiaaldialoogi parandamiseks sotsiaalpartnerite aktiivsema kaasamise kaudu poliitika kujundamisse, samal ajal kui noorte tööhõive ega palkade ja palgakujunduse kohta konkreetseid soovitusi ei esitatud. Lisaks sisaldas kevadpakett horisontaalseid viiteid vajadusele tegeleda Ukrainast põgenevate inimeste esmavajadustega, mainides 2022. aasta märtsis käivitatud ajutise kaitse direktiivi. EPSCO nõukogu kiitis 2022. aasta juunis heaks riigipõhiste soovitude tööhõive- ja sotsiaalpoliitilised aspektid. Nõukogu võttis 2022. aasta riigipõhised soovitused vastu 2022. aasta juulis.
19. Tööhõivekomitee hiljutine mitmepoolne järelevalvetöö näitab, et liikmesriigid on viinud ellu reforme kõigis poliitikavaldkondades, mida tööhõive olukorra jälgimise vahendis peetakse prioriteetseteks, kuid endiselt on lahendamata probleeme, nagu on rõhutatud ka 2022. aasta riigipõhistes soovitustes.

20. Liikmesriigid on kehtestanud või kavatsevad kehtestada meetmeid, et tugevdada oskuste täiendamise ja ümberõppe poliitikat ja digikoolitust ning laiendada toetust ebasoodsas olukorras olevatele ja haavatavatele rühmadele ning suurendada avalike tööturuasutuste töötajate arvu. Tuleks nõuetekohaselt välja töötada uued aktiivse tööturupoliitika rakendamise mudelid, sealhulgas selleks, et tagada integreeritud toetus neile, kes on tööturust kõige kaugemal. Samuti on paljudes liikmesriikides endiselt probleemiks teatavate rühmadeni (sh madala kvalifikatsiooniga töötajad, naised, noored ja eakamad töötajad) jõudmine, samas kui poliitikakujundamise paremaks suunamiseks peavad paljud liikmesriigid tugevdama ka oma aktiivse tööturupoliitika järelevalve- ja hindamissüsteeme.
21. Kriis ei ole radikaalselt muutnud tööturu killustatuse peamisi suundumusi, mis sageli mõjutavad ebasoodsas olukorras olevaid rühmi. Kriisi haripunktis olid töökohtade kadumisest kõige enam ohustatud ajutised töötajad, kuna nende kaitse majandusšokkide vastu on väiksem. Paljudes liikmesriikides on mittevabatahtlike ajutiste töötajate osakaal endiselt suur (vaatamata selle vähenemisele seoses kriisi mõjuga) ning ajutiste või ebatüüpiliste lepingute tähtajatuteks lepinguteks muutmise määr endiselt väga madal, mis osutab tööturul sujuvaid üleminekuid pärssivatele struktuursetele takistustele. Majanduslikult sõltuvate füüsilisest isikust ettevõtjate osakaal on mitmes riigis endiselt suur ja vajab erilist tähelepanu. Tulemuslikku tööhõivekaitset käsitlevad õigusaktid on endiselt keskse tähtsusega, et vältida või vähendada regulatiivset lõhet standardse ja ebatüüpilise tööhõive vahel ja vähendada killustatust. See on oluline ka selliste uute töövormide puhul nagu platvormitöö, mille puhul nõuetekohane reguleerimine on tähtis õiglaste töötingimuste tagamiseks.
22. Mis puudutab tööjõu maksustamist, siis on liikmesriigid kriisi kontekstis tööjõumakse ja stiimuleid kohandanud, et suurendada haavatavate rühmade osalemist tööturul. Mõnes liikmesriigis on tööjõu maksukoormust oluliselt vähendatud, eelkõige madala ja keskmise sissetulekuga rühmade puhul, tehes seda mõnikord maksusüsteemide põhjalike reformide abil. Mõned liikmesriigid teatasid ka edusammudest, mida on tehtud, et vähendada maksusoodustussüsteemide omadustega seotud tegureid, mis pärsivad töötamist leibkonna teise palgasaajana.

23. Pandeemiajärgse taastumise kontekstis ja hoolimata Ukraina sõja mõjust tingitud negatiivsetest majandusproгноosidest seisavad Euroopa tööturud silmitsi suureneva tööjõupuudusega ja sellega, et oskused ei vasta tööturu vajadustele. Sellele reageerimiseks on liikmesriigid suurendanud jõupingutusi, et edendada oskuste arendamist haridus- ja koolitussüsteemide eri etappides, pöörates erilist tähelepanu digioskustele. Paljud liikmesriigid on rakendanud või rakendavad kutsehariduse ja -õppe ulatuslikke reforme, muu hulgas eesmärgiga integreerida kutseharidus ja -õppe terviklikumasse täiskasvanuhariduse süsteemi, mis oleks kooskõlas tööturu vajadustega. Lisaks on võetud meetmeid, et suurendada kutsehariduse ja -õppe paindlikkust, näiteks tugevdades selle modulaarsust.
24. Täiskasvanute vähenenud osalemine hariduses ja koolituses nõuab uusi jõupingutusi, pidades silmas asjaomast ELi 2030. aasta eesmärki. Õppes ja koolituses osalemist takistavate tegurite hulka kuuluvad motivatsiooni puudumine, rahalised piirangud ning raskused koolitusaja ühitamisel töö- ja eraeluga. Selles valdkonnas viiakse reforme läbi kõigis liikmesriikides, mõnedes väga tervikliku ja pikaajalise visiooniga. Enamikus riikides on viimastel aastatel digitaristusse tehtud investeeringud võimaldanud suurendada kaugõppe pakkumist. Muudel juhtudel on kasutusele võetud mikrokvalifikatsioonitunnistused või moodulõpe. Teised liikmesriigid kasutavad rahalisi stiimuleid, sealhulgas isiklike õppekontode kujul, et julgustada täiskasvanuid õppimisvõimalusi kasutama. Paljud liikmesriigid suurendasid ka koolituse pakkumist töötavatele inimestele ja eelkõige töökoha kaotamise ohus olevatele inimestele.
25. Koolihariduse valdkonnas tehakse kooskõlas COVID-19 pandeemia ajal juba võetud meetmetega investeeringuid digitaristu ja digivahendite tugevdamiseks. Prioriteediks on ka ebasoodsas olukorras olevate õppijate suurem toetamine ning haridus- ja koolitussüsteemide kvaliteedi ja kaasavuse parandamine, kuigi haridussektori struktuurireformide täielikuks rakendamiseks on vaja teha veel täiendavaid jõupingutusi. Mitmed liikmesriigid seisavad endiselt silmitsi oluliste väljakutsetega haridustulemuste osas, mis väljenduvad põhioskuste madalas tasemes ja ebavõrdsuses.

26. Noortele avaldunud COVID-19 kriisi ebaproportsionaalsele mõjule reageerimisel oli liikmesriikidel jätkuvalt tugev poliitiline tahe rakendada tugevdatud noortegarantiid. Samas väljakutseid jätkub. Arvatakse, mille kriis jättis noortele, eelkõige kõige haavatavamatele noortele, näitavad, kui oluline on jõuda mitteaktiivsete ja haavatavate NEET-noorteni. Valitseb ühine arusaam, et haridussüsteemist varakult lahkumise ja tööturult kõrvalejäämise vähendamiseks on tähtis kohaldada ennetavat lähenemisviisi. Erilist tähelepanu tuleks pöörata mitteaktiivsetele naistele, samuti äärealadel või maapiirkondades elavatele NEET-noortele ning neile, kes seisavad silmitsi mitmete sotsiaal-majanduslike takistustega. Noortegarantii pakkumiste kvaliteet on enamikus riikides paranenud ja häid tulemusi on saavutatud seoses suutlikkusega pakkuda noortele stabiilset töökohta. Mõnes liikmesriigis on noortegarantii mitmekordse kasutamise⁴ määr siiski endiselt murettekitav.
27. Paljudes Euroopa riikides on endiselt väljakutseks naiste tööturul osalemise suurendamine, sealhulgas töötundide arvu suurendamine ja soolise tööhõivelõhe kaotamine. Lapsevanemaks olemise või hoolduskohustuste märkimisväärne mõju naiste tööjõupakkumisele enamikus ELi riikides näitab, et alushariduse ja lapsehoiu ning pikaajalise hoolduse teenuste piiratud kättesaadavus on üks peamisi takistusi sooliselt tasakaalustatuma tööturu saavutamisel. Kuigi alushariduses ja lapsehoius osalemise ja selle kvaliteedi parandamise meetmeid on kogu Euroopas laialdaselt tõhustatud, mille tulemusena on ELi keskmiste näitajate seisukohast Barcelona eesmärgid saavutatud, on alla 3-aastaste laste osalemine ametlikus lapsehoius paljudes liikmesriikides endiselt väga väike. Vananeva elanikkonna kontekstis on esilekerkiv väljakutse, mis läheb kaugemale naiste tööturul osalemise suurendamise eesmärgist, pikaajalise hoolduse teenuste laiendamine.

⁴ „Mitmekordne kasutamine“ viitab selles kontekstis asjaolule, et noored liituvad noortegarantii kavadele mitu korda.

28. Tööhõivekomitees sotsiaaldialoogi ja sotsiaalpartnerite kaasamise teemal toimunud läbivaatamine tõi esile, kui oluline on tagada sotsiaaldialoogi sisuline roll ning minna sotsiaalpartneritega konsulteerimisel ja nende kaasamisel kaugemale pelgalt formalistlikust protsessist. Mõnes riigis on endiselt vaja tegeleda konsultatsioone läbi viivate asutuste killustatusega ning eelkõige tagada kõigi sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna organisatsioonide piisav esindatus.
29. Tööhõivekomitee on arvamusel, et Euroopa poolaasta on jätkuvalt tõhus koordineerimisvahend kestliku ja kaasava majanduskasvu, konkurentsivõime, tööhõive, oskuste ning piisava sotsiaalkaitse ja kaasatuse edendamiseks, pidades eelkõige silmas rohe- ja digipööret ning demograafilisi muutusi, samuti pärast COVID-19 pandeemiat ja praeguses enneolematu geopoliitilises kontekstis, mille on põhjustanud Venemaa sissetung Ukrainasse.
30. 2023. aasta Euroopa poolaasta tsüklis tuleks jätkata praeguste ja tulevaste tööturuprobleemide käsitlemist, sealhulgas seoses praeguse geopoliitilise konteksti ja ebakindlate makromajanduslike prognoosidega, toetades samal ajal rohe- ja digipööret. Nagu tööhõive olukorra jälgimise vahendis märgitakse, tuleb 2030. aasta peamiste eesmärkide saavutamiseks tegeleda struktuursete probleemidega sellistes valdkondades nagu tööturul osalemine ja aktiivne tööturupoliitika, haridus, oskused ja elukestev õpe, maksu- ja hüvitissüsteemide toimimine, sooline võrdõiguslikkus, töö- ja eraelu tasakaal ning tööturu killustatus.
-